Nr. 38. w Sobotę

dnia 13. Lutego 1858.

GAZETA W. XIĘSTWA POZNAŃSKIEGO.

PRZEDPŁATA:
ćwierćrocznie dla miasta Poznania 1 tal. 20 sgr.
na całe Prusy 2 tal.

INSERATY:
1 sgr. 3 fen. od wiersza na ⅓ szerokości
przyjmują się tylko w expedycyi.

Drukiem i nakładem Drukarni Nadwornéj W. Deckera i Spółki w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny: N. Kamieński w Poznaniu.

Telegraficzne wiadomości.

Frankfurt nad Menem, 12. Lutego. — Mówią, że na wczorajszem posiedzeniu bundestagowem, po przyjęciu jednogłośnem wniosku komisyi, w sprawie holsztyńskiéj i lauenburgskiéj, zdawała sprawę komisya nad wnioskiem hanowerskim i polecała go z małą zmianą. Dania przesłała nowe oświadczenie.

Drezno, 12. Lutego. — Dzisiejszy Dresder Journal ogłasza prawo, mocą którego dług państwa saskiego 4½ procentowy zamienia się na 4 procentowy. Przy zmianie dawnych na nowe 4 procentowe obligi będą wypłacone oprócz procentów za pierwszy semester od 1. Marca do 20. Kwietnia 3 proc., od 21. Kwietnia do 20. Maja 2½ proc., a od 21. Maja do 15. Czerwca 2 proc. premii zmiany.

Paryż, 12. Lutego. — Ogłoczono wykaz bankowy. Według niego powiększył się zapas gotowizny o 31½ mil. fr., bieżący rachunek skarbu o 16 mil. fr., teka natomiast zmniejszyła się o 71 mil. fr.

Londyn, 12. Lutego. — Według wiadomości nadeszłych ostatnim parowcem z Nowego Jorku z d. 29. z. m. targ pieniężny tam się ożywił i kursa na Londyn stały na 109 do 110.

W dniu 16. Stycznia nieprzyjaciele prezydenta Comonforta bombardowali Meksyk i wielu jego stronników pozabijali. Stronnictwo Santa Anny opanowało najsilniejsze stanowiska w mieście.

Berlin, 13. Lutego. — Najj. Pan raczył nadać: tajn. radzcy zdrowia Dr. Wolff w Bonn, kaznodziei przy stadtvogtei w Berlinie Siegelowi, radzcy handlowemu i fabrykantowi sukna Bussemu w Poczdamie, burmistrzowia Mahlerowi we Wriezen i właścicielowi giserni żelaza Müllerowi w Berlinie, order orła czerwone o 4. klasy.

Wczoraj w południe przyjmowali J. kr. w. książe i księżna pruscy deputowanych wszystkich uniwersytetów. W imieniu wszystkich przemówił rektor uniwersytetu berlinskiego, tajny radzca sprawiedliwości i profesor Dr. Rudorff do dostojnego księstwa, jak następuje:

Jaśnie oświecony książe i Panie
Jaśnie oświecona najłaskawsza księżno!

Z najgłębszem uszanowaniem stawają przed J. kr. w. deputowani uniwersytetów monarchii, aby najdostojniejszym rodzicom księcia Fryderyka Wilhelma złożyć hołd stanu nauczycielskiego.

Owe okazywania miłości i wierności, w jakich cały kraj temi dniami współubiega się, dowodzą, jak głęboko wszystkie stany uczuwają szczęście domu najdostojniejszego panującego, radość najdostojniejszych rodziców.

W szczególniejszy sposób oba owładnęły uniwersytety. Między domem królewskim, który im powierza wykształcenie młodzieży w czasach najruchliwszych i najwrażliwszych ich życia i pruskiemi uniwersytetami istnie od dawnych czasów tkliwy ale nierozwiązalny węzeł wzajemnego zaufania i najczulszéj wdzięczności. Największy dowód tego zaufania daliście Wasza książęca Miłość, powierzając kierunek nauk ukochanego syna książęcego w ich ręce.

Nie jest to naszem zadaniem oceniać wysokie polityczne znaczenie, do jakiego zmierza połączenie Prus i Anglii wedle myśli króla Fryderyka II. lub wspominać o domowem szczęściu, które na dostojnych nowożeńców jako wyśmienity klejnot familijny spływa.

Możemy atoli wynurzyć wdzięczną nadzieję, że największe i najważniejsze usiłowania naszego narodu w wolności wiary i głębi pojęć, przez ścisłe połączenie najdostojniejszych domów monarszych pruskiego, wejmarskiego i angielskiego nową rękojmię zyskały.

Oby błogosławieństwa tego zrządzenia zapowiadającego szczęście dostojnym nowożeńcom, miłościwym królewiczowskim rodzicom, całemu domowi królewskiemu i ojczyznie jak najświetniéj się spełniły.

J. kr. w. dziękowali mówcy w najłaskawszych wyrazach, pozwolili następnie przedstawić sobie wszystkich deputowanych i rozmawiali następnie pojedyncze z każdym w sposób najprzychylniejszy.

— Równie akademia sztuk pięknych miała zaszczyt być przedstawioną J. kr. w. księciu i księżnie Fryderykostwu Wilhelmostwu na dniu 10. b. m. Wszyscy członkowie senatu akademickiego byli obecni na posłuchaniu, z wyjątkiem Wichmana i Meyerbeera, którzy w Berlinie się nieznajdują.

— Najświeższe wiadomości. Zamianowanie jenerała Espinassa ministrem spraw wewnętrznych sprawiło, jak się zdaje we Francyi głębokie wrażenie. Jenerał Espinasse jest mężem, który się nie cofnie przed żadnym a nawet najsurowszym środkiem, a dodanie mu do zwykłego tytułu ministra spraw wewnętrznych »i publicznego bezpieczeństwa« dowodzi, że mu udzielono bezwarunkową władzę, ile że nowy minister pozostaje jak wprzódy adjutantem cesarskim.

Ukończono przeto zorganizowanie nowéj władzy wojskowéj.

Co się tyczy saméj osobistości Espinassa, on to obsadził w czasie zamachu politycznego pałac Boubon, aresztował kwestorów izby deputowanych, a między tymi jenerała Leflo i za to go zamianowano jenerałem brygady. W wojnie wschodniéj rozpoczął zawód swój właściwie wojenny nieszczęśliwą wyprawą do Dobruczy. Była to jedna z najnierozmyślniejszych wypraw podczas téj kampanii, ale go zasłoniła opieka cesarska przed odpowiedzialnością. Odtąd znajdował się zawsze przy cesarzu i towarzyszył jemu w podróżach.

Wniesiony przez lorda Palmerstona bil przytułkowy został przyjęty przez izbę niższą, jakkolwiek przeciw niemu bardzo się odkazywano. Bil ten uzupełnia niektóre niedostatki w prawodastwie angielskiem, które wtenczas zagraża karą za udział, jeżeli zbrodnia spełnioną została w Anglii, a mianowicie cudzoziemcy niemogli być karani w Anglii za popełnione lub usiłowane morderstwo zagranicą.

Rosya.

W dzienniku ministerstwa spraw wewnętrznych ogłoszonem zostało sprawozdanie ministra spraw wewnętrznych za rok rok 1856. Jest to drugie roczne sprawozdanie ministeryalne jakie podane zostało do wiadomości publicznéj; dawniéj raporta roczne przedkładane przez ministrów cesarzowi, nie były ogłaszane nigdy publicznie. Nie wiemy jednak, czy ogłaszając go nie zmieniono i nie wyrzucono niektórych ustępów, przeznaczonych jedynie tylko dla wiadomości rządu.

Na początku sprawozdania wspomniono o wielu ułatwieniach, łaskach i rozporządzeniach wydanych w ciągu tego roku, już to korzystnych dla pojedyńczych klas poddanych, już to wywierających błogi wpływ na pomyślność całego państwa. Między rozporządzeniami temi wymieniono: ukaz zawieszający pobór wojskowy przez trzy lata w całem państwie; postanowienie uwalniające od opłaty 66 milionów rs. zaległych podatków; zniesienie uciążliwych przepisów kwarantannowych w portach czarnomorskich; uwolnienie 9000 osób z pod nadzoru policyjnego; zniesienie posad jenerałgubernatorów w ośmiu dołudniowych guberniach, posad zaprowadzonych przez carowę Katarzynę po zabraniu krain gubernie te składających, a przez zniesienie to usunięto jeden pośredni stopień utrudniający związki rządu z poddanymi itd. Po tym wstępie, pierwszą oddzielną część sprawozdania stanowi raport policyjny o wewnętrznym stanie państwa pod względem obyczajowym i moralnym. Raport ten zaczyna się statystyką zbrodni i przestępstw, a cyfry przez nią podane służyć mogą do zajmujących porównań Rosyi z innemi państwami. W ogóle wszelkich przestępstw w ciągu całego roku było 32,361, a w liczbie téj 20,631 kradzieży, między któremi 7377 kradzieży koni. Najwięcéj stosunkowo przestępstw przypada na Bessarabię, Orenburg i zachodnie prowincye, lecz w tych ostatnich największą liczbę przestępstw stanowią przekroczenie przepisów granicznych i celnych, a minister chwyta tę sposobność, aby szczegółowo okazać, że z powodu handlu przemytniczego musiano wydać mnóstwo przepisów i rozporządzeń, których przekraczanie jest przyczyną téj większéj stosunkowo liczby przestępstw w zachodnich prowincyach niżli w innych częściach państwa. Między owemi 32,361 osób, które stały się winnemi przestępstw, tylko 23,015 odkrytemi zostało w ciągu roku 1856., a w téj liczbie przestępców jest 2896 kobiet. Rozdzielając przestępców według klas i stanów, wypada na 100 przestępców; 38 włościan z dóbr koronnych, 25 włościan z dóbr prywatnych, 15 mieszczan, 7 wojskowych, 5 żydów, 3 osadników azyatyckich, 3 szlachty, 2 włościan z dóbr apanażowanych, 1 duchowny i 1 cudzoziemiec. W miastach przypada 1 przestępca na 1250 mieszkańców, we wsiach 1 na 3354.

Liczba przypadków nagłéj śmierci dochodzi do 8000., z któréj jedna piąta z powodu pijaństwa. W ciągu całego roku było uwięzionych ogółem 121,558, z których 101,145 uwolniono, 20,513 pozostało w więzieniach. Niepomyślnie brzmi część raportu mówiąca o opłacie podatków. Powinno było w ciągu roku 1856. wpłynąć do kas zostających pod zarządem ministerstwa spraw wewnętrznych, 78.199,903 rs.; do których wpłynęło rzeczywiście 42,416,336 rs.; zalegało 32,981,281, z których jedynie 5,224,224 rs. wyegzekwowano.

Francya.

Paryż, 7. Lutego. — Agenci bezpieczeństwa, których policya do Anglii wysłała, dla wywiedzenia się o szczegółach zamachu z 14. Stycznia, wrócili onegdaj. Sędzia śledztwem kierujący wysłucha ich.

— Mówią o utworzeniu pewnéj liczby komisarzy policyi w celu strzeżenia granic kraju.

— Mówią w sferach, mianowicie napoleońskich o ewentualności wojny

z Anglią. Nie ma to sensu, i oznacza tylko, że cesarz jest ostrożniejszym i więcéj ma taktu od tych, co go otaczają. Sądzą go oni podług siebie. Nie wierz Pan w taką niedorzeczność; Napoleon III. dobrze wie, jak drogiem mu jest przymierze z Anglią, równie jak i Anglia umie szanować ważność przymierza z Francyą. Ostateczność tylko mogłaby zniewolić i cesarza do zerwania przymierza z Anglią. Ci co go bliżéj znają, wiedzą dobrze, że Napoleon III. przypisuje upadek Napoleona I. téj tylko okoliczności, że sądził innem przymierzem módz zastąpić alians z Anglią.

Paryż, 8. Lutego. — Wypadkiem dnia jest dekret cesarski z dnia 7., którego pierwszy artykuł téj jest osnowy: Jenerał dywizyi pan de l'Espinasse, adjutant cesarza mianowany został ministrem spraw wewnętrznych i powszechnego bezpieczeństwa na miejsce pana Billault, którego dymisyą się przyjmuje. Od czasu pierwszego cesarstwa, które miało przez pewien peryod ministrem spraw wewnętrznych jenerała artyleryi pana Carnota, nie powierzono żadnemu jenerałowi tego wysokiego urzędu. Jenerał de l'Espinasse znany był dotąd jako waleczny oficer. W dniu stanowczym w Grudniu okazał on wiele uległości i był nie długo potem mianowany jenerałem brygady. Do wyprawy przeciw Rosyi należał, po któréj zamianowany został jenerałem dywizyi i adjutantem cesarza, mającego dla niego nie małą przychylność i mogącego też liczyć na jego uległe usługi. Jenerał objął dziś ster ministerstwa spraw wewnętrznych; o 12éj godzinie był w prefekturze policyi. Nic dotąd nie słychać o urządzeniu policyi. Tyle jest pewną, że p. Pietri podał się do dymisyi i takowa przyjętą została wczoraj u cesarza. Mówią jeszcze o mianowaniu na dyrektora policyi pana Calier z nader rozciągłem upoważnieniem. I o innych zmianach prawią, między innemi o zastąpieniu ministra wojny, marszałka Vaillant, przez księcia Malakow.

— W Paryżu ciągle aresztują.

(Kor. Cz.) Paryż, 4. Lutego. — Zapewniają że wniesiony do izby projekt do prawa o bezpieczeństwie publicznem stósuje się i do korespondentów, że art. 2 tego prawa może ich dotknąć karą od 100 do 2000 fr. i więzieniem od jednego miesiąca do lat dwóch. Przypuściwszy że tak jest, czemu nie wierzę, rzeczone prawo dosięgnąć mnie nie może, bo nie piszę, jak tego chce prawo »dans le but d'exciter à la heine et au mepris du gouvernement de l'Empereur«. Nie kieruję mną zasady lecz interes publiczny; nie życzę Francyi rewolucyi, lecz stałości rządu i wielkości. Ostrzeżony rokiem 1691, 1794 i 1848, nie ufam w buuz i wiem na czyją korzyść mogłyby się obrócić. Postępowanie Stanów Zjednoczonych podczas wojny krymskiéj nauczyło wszystkich, że polityka nie kieruje się według zasad, lecz według interesów.

Projekt do prawa o bezpieczeństwie publicznem bardzo jest rozbierany, nazywają go niektórzy *loi des suspects*. Jest to niesłusznem. *Loi des suspects* było prawem republikanckiém, obróconém przeciw rojalistom, kiedy wniesione prawo jest cesarskiem, obróconém przeciw republikanom i socyalistom. Nowe prawo ma na względzie samych tak zwanych czerwonych; stronnictwa rojalistowskie, których się rząd nie lęka, mogą prowadzić daléj swą politykę; kluby rojalistowskie mogą mówić co się im podoba. Cesarz niechciał aby niepokojono kluby i salony. Nowe prawo da rządowi możność robienia legalnie tego, co Napoleon I. robił arbitralnie r. 1812; da cesarzowi energiczną broń, któréj cesarz będzie niezawodnie bardzo rzadko używał. Cesarz jest z natury swojéj umiarkowanym, ale bierze na seryo swą dynastyę, którą naród milionami głosów usankcyonował. Cesarstwo postawiło Francuzów w dylemnie, którego nie przypuszczali legitymiści r. 1850: chcieliście, usankcyonowaliście, a zatém słuchajcie, czarstwo narzędziem nie będzie.

Cesarz ociągał się z ogłoszeniem cesarzowéj regentką i z wyznaczeniem rady prywatnéj tj. rady regencyjnéj, ale musiał to uczynić. Constitutionnel wyznaje, że ogłoszenie regentki i rady regencyjnéj sprowadziło na czoła wszystkich »myśl melancholiczną i smutną«, lecz że ogłoszenie było konieczną potrzebą. Rada prywatna jest dobrze złożoną. Imię marszałka Pelissier robi dobry efekt i efekt podwójny. Marszałek występuje jako imperyalista i jako głowa armii. Nie wszyscy sądzili, aby łączył oba przymioty.

Prawo o bezpieczeństwie publicznem rzuciło trochę popłochu, który przypomina dni po *coup d'Etat*. Opinia się uspokoi, skoro postrzeże, że prawo prawo jest obrócone głównie przeciw czerwonym. Konserwatyzm francuski, konserwatyzm ogromnie liczny, nie ma skrupułu dla czerwonych. Kuryera francuskiego niechciał nikt kupić i wierzyciele Trosta będą musieli wystawić go na licytacyę. Villemaine ma zawiesić wydawanie Nowożytnéj Trybuny. Mówią o zakazaniu wszystkich wieczornych dzienników, najwięcéj działających na opinię i przeniesieniu Monitora z rana na wieczór. Mówią o zmuszeniu adwokatów i akademików do złożenia przysięgi. Trudno uwierzyć we wszystkie pogłoski. Abonenci Spectatora odbierają do woli albo Union albo Univers. Wyszła dziś Pressa, całkiem nowa i bardzo ogledna. Między Debatami a Monitorem zaszła mała molemika. Pan Allonry w Debatach wystawił zmarłego Gabryela Delesserta, exprefekta policyi, jako wiernego orleanistę, a hr. de Morny w Monitorze wystawił go jako nieprzyjaciela rewolucyi, jako skojarzonego z cesarstwem. Cesarzowa posłała swego szambelana do Delesserta kiedy był chorym. Delesset był piękną indywidualnością, jakich Paryż nie zbyt wiele przedstawia, indywidualnością że tak powiem purytańską. Nie gonił on za tytułami, za honorami, gonił za cichą zasługą, i chcąc niechcąc, okrył się poczciwą sławą, którą Paryż długo w sercu przechowa.

Robią się przygotowania do instalowania marszałków w ich wielkich komendach, prefekci kupują dla nich pałace. Nominacye marszałków nie pokażą się w Monitorze aż wszystko będzie skończone.

— Mówiłem, że Szwedzi i Duńczycy pokazali w Paryżu z okazyi zamachu to samo usposobienie co Rumunie, Irlandczycy itd. Opinia ich zgadza się zupełnie z polityką rządu. Król szwedzki przysyła z powinszowaniami bar. Sprangforten, a król duński bsięcia Krystyana, następcą tronu. Paryż mieści w swych murach mnóstwo książąt i posłów i przypomina czasy przyjazdu królowéj Wiktoryi, w. ks. Konstantago, syna księcia pruskiego itd. Cesarz bawi książąt i posłów, daje co dzień obiady, na które stósownie do narodowości zaproszonych książąt, zaprasza to Rosyan, to Prusaków itd. Wczoraj cesarz dał rewię i bal. Rewia odbyła się przed Tuileryami. Bal był liczny.

Różne są zdania o dzisiejszéj polityce zewnętrznéj Francyi. Wielu widzi rzeczy czarno, widzi same ambarasy i kryzys wewnętrzną. Nie jestem skłonny temu wierzyć. Wewnątrz cesarz ma podporę w wierności armii, a akcya polityki zewnętrznéj nie była nigdy tak potrzebną jak dzisiaj. Francya nie lubi efektów teatralnych wewnątrz, ale bardzo jest czułą na swą wielkość, na swe znaczenie na zewnątrz. Różne są także zdania o finansowości i militarnem stanowisku Anglii. We Francyi panuje przekonanie, że powstało państwo Misury i że Indye wycieńczają Anglię; Anglicy przeczą powstaniu Misurów, twierdzą, że Nena Sahib został złapany, i odpierają dumnie: prowadziliśmy 15stoletnią wojnę z Napoleonem I, i czyśmy się wycieńczyli? Cesarz wystąpił z Anglią w Chinach, przesłał wspaniałe prezenta zaręczonéj księżniczce angielskiéj, był na balu w ambasadzie angielskiéj, wstrzymał odjazd hr. Reyneval do Petersburga, a pomimo tego Anglia jest dle niego najniebezpieczniejszą sąsiadką, bo rządzi się innemi zasadami i krępuje go w jego akcyi na zewnątrz. Przymierze zachodnie jest dwulicowe: z jednéj strony widać przyjaźń i gotowość ułatwienia śledztwa procesu Włochów, z drugiéj obecność francuskiego oficera sztabu między powstańcami indyjskimi i nieprzyjazne adresa armii francuskiéj. Anglia goiwna się na adresa armii, a Constitutonnel jej odpowiada: »a wy czy nieobraziliście nas mową lorda Palmerstona, mianą w Mansion house?« Torysowski M. Herald, najwierniejszy z ducha opozycyi dla przymierza zachodniego, zwala nieporozumienia na samego lorda Palmerstona i przypomina, że lord umiał za swą mowę cesarza przeprosić. Według dzisiejszych wiadomości lord Palmerston będzie musiał zrobić coś w sprawie emigrantów, która tyle cesarza obchodzi, ale będzie fortyfikował brzegi Anglii i Szkocyi. Le Pays nie przywięzuje wagi do fortyfikowania brzegów z przyczyny, że już kilka lat temu były nakazane i zaczęte; opinia francuska przeciwnie widzi słusznie czy niesłusznie następstwa fatalne i lęka się, chociaż zerwania nie przypuszcza. Rosya potrzebująca poróżnienia zachodu a zarazem pokoju, stara się być równie dobrze z Paryżem jak Londynem. W razie jakiéj kryzys, trudno spodziewać się, aby kredyt hr. Persigny przemógł kredyt bar. Brunowa. Wiele jest ciągle Rosyan w Paryżu. Rosyanie twierdzą, że rosyjska publikacya w Londynie idzie wszeście egzemplarzach na dwór petersburgski, że sam cesarz ją czyta, chcąc wiedzieć o wszystkiem.

»Lewiatan« jest już na wodzie. Anglicy przywiązywali jakby talizman swéj przyszłości do spuszczenia tego okrętu.

Fetowanie przez cesarza księcia Lichtensteina w obecności pana Drouin de Lhuys jest brane za znak, że po sprawie rumuńskiéj polepszą się stosunki między Francyą a Austryą, bo p. Bourqueney wyjeżdża do Wiednia dziś lub jutro.

Wczoraj opuścił Paryż Mehmet Dżemil Bey. Posła neapolitańskiego księcia Ottajano przedstawił cesarzowi ambasador pruski. Z przyczyny obecności książąt pruskich, wielki ruch panuje w ambasadzie pruskiéj, położonéj przy ulicy de Lille. Onegdaj hr. Hatzfeld dał obiad, na którym raczyli być książę Napoleon i księżna Matylda. Książęta pruscy dziś wieczór Paryż opuszczą.

Nic nowego o procesie sprawców zamachu i jego rozciągłości. Należenie do niego jednego Francuza i jednego Anglika nie jest pewnem. Pierri zostawił syna i cesarz rozkazał aby miano nad nim opiekę. Księżna Belgiojoso bawiąca w Paryżu, przeczy w energicznych wyrazach, aby wzięła jakikolwiek udział w konspiracyi, która poprowadziła do zamachu.

Wniesienie do izby praw o bezpieczeństwie publicznem, zaczyna utrudniać informacye. Zmniejszy się niezawodnie liczba korespondentów paryskich. Korespondencyi mojéj nie opuszczę, bo spodziewam się, że gdyby co czasem zawiniła, rząd ją z całéj swéj wysokości...pominie.

Anglia.

Londyn, 8. Lutego. — Times utrzymuje, że lord Palmerston wtenczas tylko może być pewnym skutku bilu, który wprowadza do izby niższéj, gdy wykaże, że w prawodawstwie angielskim przez bil ten zupełnie się szczerb w niem istniejący wypełni i że środek w téj mierze podany w ścisłéj zostaje zgodzie z zasadami prawa angielskiego.

Austrya.

Wiedeń, 9. Lutego. — Od dawna już pisano o mającym nastąpić rozdziale dyecezyi w krajach słowiańsko-niemieckich cesarstwa, w ten sposób, aby o ile można podział kościelny odpowiadał etnograficznemu. Dziennik Slov-Novice pisze następnie o przyjściu tego zamiaru do zamiaru do skutku. Najpożądańsze życzenie nasze spełnionem wreszcie zostało. Władze dotycze otrzymały już dokumenta, na mocy których podział dyecezyi Leoben nastąpił, a teraźniejsze obwody Brucki i Grodzicki przyłączone zostają do dyecezyi w Sekkeu, zaś cały obwód Marburski do dyecezyi Lawanckiéj; natomiast cała Karyntya (ziemia Korutańska); podlegać będzie biskupowi w Gurku. Bula papieska orzekła to pod datą VI. Cal. dec. t. j. 26. Listopada 1857. Marburg będzie stolicą biskupa Lawanckiego a kościoła św. Jana Chrzciciela naznaczonym jest na kościół katedralny. Budynek przy wielkim placu, gdzie się teraz mieści szkoła wojskowa, urządzony będzie na alumnat dla kleryków, a przyległy pałacowi biskupiemu komisoryat wojskowy przeznaczony ma być z łaski cesarskiéj na dom kapitulny, gdyż cała kapituła katedralna przeniesie się do Marburga. Ponieważ natychmiast roboty się rozpoczną, przeto spodziewać się można przeniesienia kapituły na d. 1. Paźdz. r. b. Nowe to urządzenie biskupstw jest wielkiéj wagi dla Słowian styryjskich i zapowiada nową erę dla ich rozwoju moralnego i duchownego. Duchowieństwo słoweńskie i lud winni przedewszystkiem serdeczną wdzięczność J. C. K. Ap. Mości, a następnie dostojnemu metropolicie salzburgskiemu, jak niemniéj czcigodnemu biskupowi Lawanckiemu Antoniemu Marcinowi Słomsekowi, który z kapitułą swoją dla powszechnego dobra wielką ponosi ofiarę.

Kronika miejscowa.

Poznań, 13. Lutego. — Z prowincyi donoszą, że stan oziminny jest pomyślny, z wyjątkiem powiatów wrzesińskiego i średzkiego, gdzie oziminy wiele ucierpiały od myszy. Role z powodu pogodnéj i łagodnéj jesieni wszędzie jak należy dobrze uprawiono. Co się tyczy trzód, te z mniejszą trudnością się przezimują, niż na początku sądzono, bo wiele oszczędzono paszy przez pasienie na oziminie. Równie wielką są pomocą ziemniaki, które w tym roku znaczny plon wydały. W krobskim powiecie wielki postęp uczyniono w poprawianiu owiec, i tak u dziedzica Goepnera w Dzięczynie trzoda owiec odzna-

cza się obfitością i cienkością wełny i znajdują jego tryki znaczny odbyt, tak że od niego do innych prowincyi a nawet do Rosyi kupują. Zapłacono nawet za jednego tryka 150 tal. — W odalanowskim powiecie panuje między rogacizną zgorzelina śledziony.

Pleszew, 8. Lutego. — Odbyły się tu dziś dwa walne zjazdy powiatowe: jeden tyczący się ziemstwa kredytowego, drugi towarzystwa naukowéj pomocy. O pierwszym tyle tylko wiem, że wybrano na walne zgromadzenie ziemstwa w Poznaniu dwóch deputowanych, tj. pp. Alfonsa Taczanowskiego i Franciszka Żychlińskiego. Co do drugiego miło wspomnieć, że tym razem członkowie nieco liczniéj się zgromadzili i z prawdziwem zamiłowaniem o potrzebach téj świętéj sprawy mówili. Osoby, które już były wystąpiły z grona towarzystwa, napowrót się wpisały, składając zaraz roczną składkę na ręce nowo obranego sekretarza i podskarbiego. Zapał pierwotny zamienił się w rozum obrachowany i dla tego składki teraźniejsze są mniejsze, zastósowane do czasów krytycznych, ale też daleko pewniéj na nie liczyć można. Nadzieja niezawodna, że towarzystwo naukowéj pomocy w powiecie pleszewskim nie ustanie i w sprawozdaniach dyrekcyi domyślnikami wypełnione nie będzie.

Wiadomości literackie.

Poznań, 13.. Lutego. — »Przyrody i przemysłu« rok 3 wyszedł Nr. 7. i zawiera: Teorya przypływu i odpływu wód morskich, przez Juliana Zaborowskiego. — Przegląd ruchu literackiego naukowego w dziedzinie nauk przyrodniczych. Literatura zagraniczna.

— Już raz czytaliśmy pochwalną krytykę w Czasie na Dzieje narodu polskiego aż do naszych czasów wyszłe nakładem i czcionkami N. Kamieńskiego i Spółki w Poznaniu (1858 r.), teraz czytamy obszerniejszą krytykę tychże Dziejów w Dodatku do Czasu w zeszycie za Styczeń na rok bieżący, z któréj wyjmujemy następujący ustęp: »Każde dzieło które dla nauki młodego pokolenia jest przeznaczone, wszystkich nas żywo obchodzić powinno; w każdém przedewszystkiem śledzić należy ducha, jakim się odznacza, zasad jakie popiera, wyobrażeń jakie zaszczepia. Pod tym względem, dziełku wyżéj wspomnionemu nic nie mamy do zarzucenia; cieszymy się owszem, że w tych czasach znalazł się opowiadacz przeszłości ojczystéj, umocowany w wierze, nie dotknięty zarazą błędnych i przesadzonych zdań politycznych i towarzyskich, umiarkowany i bezstronny w sądzie. Miłość kraju i narodu którą tchnie, nie pozbawia go wzroku i zdolności rozpatrywania się w wadach i przewinieniach narodowych, a pojęcie ich nie prowadzi go do obmowy i szkalowania własnego rodu. Przytém opowiadanie jego jasne, niewymuszone, język dość poprawny.« Autor w końcu krytyki zamieszcza niektóre życzenia, które pozostawia szanownemu autorowi do uwzględnienia przy wydaniu nowém i tuszy że drugie wydanie jeszcze większą i pewniejszą przyniesie korzyść uczącéj się młodzieży. Daléj za właściwą tego dziełka poczytuje zasługę, iż mieści aż do bliższych nas czasów przeciągnięty obraz różnych części naszego kraju, w którym stan porozbiorowy Polski dość trafnie jest przedstawiony. W ciągu zaś dzieła są niektóre ustępy z duszą i z czuciem skreślone, jak naprzykład o zasługach Jadwigi przed Bogiem i narodem i obrona Częstochowy przez Kordeckiego. Z naszéj strony dodać winniśmy, że są to dzieje w ciągłym, zrozumiałym wątku opowiadane, bez przerw i odstąpień od prawdy historycznéj, są więc spisane na tle prawdziwie dziejowém a nie poetyczném, o co głównie autorowi chodziło.

Stowarzyszenie kupieckie w Poznaniu.

Zgromadzenie dnia 12. Lutego 1858.

Zyto (węcpel po 25 szefli) większy ruch, przy spadających nieco cenach, na bieżący miesiąc 30 pł., na wiosnę 31 pł., na Kwiecień Maj $31\frac{1}{2}$ list.

Okowita (beczka po 9600 $\frac{0}{0}$ Trallesa) płaci taniéj, przy większym odbycie, wypowiedziano 10,000 kwart, na miejscu (bez beczki) $13\frac{1}{4}$—$\frac{3}{4}$ (z beczką) na bieżący miesiąc $13\frac{5}{6}$—14 pł., na Marzec $14\frac{1}{4}$ pł. i pien., na Kwiecień $14\frac{3}{4}$—$\frac{5}{6}$ pł., na Kwiecień Maj 15 pł. i pien., $15\frac{1}{12}$ list.

Przybyli do Poznania 13. Lutego.

BAZAR. Trawinski z Kruszewa.
HOTEL RZYMSKI BUSCHA. Taczanowski z Książącéjwoli, Jouanne z Lussowa, Gościmska z Młodziejewa, Pappenheim z Berlina, Livius z Turowa.
HOTEL DREZDENSKI MYLIUSA. Zastrow z w. Rybna, Klette z Świebodzina, Spiro z Wrocławia, Schnadelbach, Brock i Jacoby z Berlina, Knauer z Schneebachu, Denk z Neukruga, Magdeburg z Gera, Rosenstein z Szczecina.
HOTEL DU NORD. Koszutski z Modliszewka, Gorzeński z Witaszyc, Skarzyński z Chełkowa, Zoch z Theerkayte, Cohn z Pleszewa.
HOTEL PARYZKI. Laskowski z Środy, Pruski z Grabu.
HOTEL BERLINSKI. Melerowicz z Śremu, Opalski z Śmiełowa, Klütz z Rożanny.
POD TRZEMA LILIAMI. Färber z Beuthen n. O., Riewe z Wrześni.
HOTEL EICHBORNA. Gottgetreu z Czarnkowa, Wisliceny z Konarskiego, Kempe z Wrześni.
POD BARANKIEM. Zakroski z Wojnowic, Marsiński z Nowegotomyśla.
W MIESZKANIU PRYWATNEM. Vornemann z Cylichowy, ś. Marcin 73.

SPRZEDAZ KONIECZNA.
Królewski Sąd powiatowy w Szamotułach.
Wydział I.

Dobra szlacheckie Kempa z przyległościami, w tutejszym powiecie położone, przez Ziemstwo oszacowane na 28,703 Tal. 5 Sgr. 10 Fen. wedle taksy, mogącéj być przejrzanéj wraz z wykazem hypotecznym i warunkami w Registraturze, mają być dnia 22. Kwietnia 1858. przed południem o godzinie 10téj w miejscu zwykłém posiedzeń sądowych sprzedane.

Wszyscy niewiadomi pretendenci realni wzywają się, ażeby się pod uniknieniem prekluzyi zgłosili najpóźniéj w terminie oznaczonym.

Niewiadomi z nazwiska i z pobytu sukcessorowie hrabiny Konstancyi Moszczeńskiéj i wierzyciel Kazimierz Lesiński, partykulier, którego miejsce pobytu niewiadome, zapozywają się niniejszém publicznie.

Wierzyciele, którzy względem realnych pretensyj, które się z księgi hipotecznéj nie wykazują, i z ceny kupna swe zaspokojenie poszkuują mają się z temi pretensyami do Sądu subhastacyjnego zgłosić.

OBWIESZCZENIE.

W wydziale podpisanéj Kommissyi toczą się:

A. okupienia rent czyli czynszów i danin realnych, oraz regulacye według ustaw z dnia 2. Marca 1850. w następujących dobrach:

a. w powiecie Odolanowskim:
1) w Chruszczynie, gruntu Fryderyka Müllera, 2) w Jankowie zaleśnym II., starych właścicieli, 3) w Uciechowie.

b. w powiecie Czarnkowskim:
1) w Runowie, także podział wspólności.

c. w powiecie Krobskim:
1) w Jutrosinie, 2) w Sielcu, 3) w Rogożewie, 4) w Pawłowie, 5) w Szymonkach, 6) w młynie Piskorni, 7) w Nadstawem, 8) na holendrach Zmysłowie, 9) w Dupinie, 10) w Dupinku, 11) w Zaborowie, 12) w Górach Pakosławskich.

d. w powiecie Krotoszyńskim:
1) w Benicach, 2) w Grembowie, komorników, 3) w tak zwanem Haugfelde, 4) w Korytnicy, 5) w Liszkowie, 6) w Olesiu, posady Grygla, 7) w Targoszycach, 8) w Wrożewie, posady karczemnéj.

e. w powiecie Obornickim:
1) w Rogoźnie, 2) w Tarnowku, także separacya.

f. w powiecie Ostrzeszowskim:
1) w Szklarce myślniewskiéj, gruntów młynarskich Faltyna i Jaraczewskiego.

Daléj toczą się:

B. podziały wspólności, separacye, okupienia praw do drzewa i do pastwiska etc. według regulaminu podziału wspólności z dnia 7. Czerwca 1821., w następujących miejscach:

a. w powiecie Odolanowskim:
1) w Szulmierzycach, doprawa drzewa i do ściołki.

b. w powiecie Międzychodzkim:
1) w Pile, prawa pastwiska.

c. w powiecie Chodzieskim:
1) w Jachnie, prawa do drzewa posady wolnéj, 2) w Śmiłowie, prawa do drzewa sołectwa wolnego Nr. 1. A. na boru żelgniewskim.

d. w powiecie Czarnkowskim:
1) w Nowem kwieciu, abluicya serwitutów.

e. w powiecie Krotoszyńskim:
1) w Zdunach prawa do drzewa na opał plebanii katolickiéj tamże, 2) w Kobylinie, prawo pastwiska katolickich instytututów duchownych.

f. w powiecie Wyrzyskim:
1) w Dembionku, prawa do drzewa i do pastwiska, 2) w Piesnie, prawa pastwiska, 3) w Tłukomiu, separacya.

g. w powiecie Wrzesińskim:
1) w mieście Żerkowie separacya.

h. w powiecie Szubinskim:
1) w Józefkowie, separacya.

Kommissya Jeneralna wzywa niniejszém wszystkich niewiadomych może interessentów tych spraw, aby się dla dopilnowania praw swoich, w terminie na dzień 24. Kwietnia r. b. wyznaczonym, z rana o godzinie 11téj w izbie w jéj instrukcyjnéj, u pana Gersdorfa, Assessora rejencyjnego zgłosili; w przeciwnym bowiem razie na sprawach tych, nawet chociażby pokrzywdzeni byli, co do siebie zaprzestać muszą i z żadnemi wybiegami przeciwko tymże słuchani już nie będą.

Poznań, dnia 6. Lutego 1858.

Królewska Kommissya Generalna
w Wielkiém Księstwie Poznańskiém.

THURINGIA.

Kapitał zakładowy: Trzy miliony Talarów.

»Thuringia« przyjmuje za ***stałemi*** i bardzo ***miernemi*** premiami:

1) ***zabespieczenia od ognia:*** na ***mobilia, towary, sprzęty fabryczne, machiny, płody ziemne. bydło,*** w ogóle na wszelkie ruchome i nieruchome przedmioty.
2) ***zabespieczenia życia*** i wszelkiego rodzaju ***kapitałów kas oszczędnodności i rent,*** na przypadek życia lub śmierci; jako też ***zabespieczenia passażyerów, obmyślenie kapitałów dla dzieci i starców*** w najrozmaitszych formach.

»Thuringia« rozdziela corocznie pomiędzy swych członków zabespieczonych, ***premie*** i obraca na ten cel ***połowę całorocznego zysku.*** Jest to nowe urządzenie różniące się całkiém od zasad innych towarzystw.

Dokładne prospekta i formularze do wniosków, jako też wszelką żądaną wiadomość udzielą chętnie podpisani. Poznań, w Lutym 1858. Główna agentura

M. Kantorowicza Następcy,
Kantor: przy ulicy Wilhelmowskiéj Nr. 24.;
agentura w Poznaniu
Pan ***Hirsch Toeplitz,*** przy ulicy Szewskiéj Nr. 13,

Niezawodnie tylko jeszcze dziś, jutro i pojutrze to jest do dnia 15. t. m. mogą ***cierpiący na odciski*** mnie się radzić od 10—1. i od 2—5. godz. w kamienicy w Rynku pod Nr. 80. położonéj na pierwszém piętrze.

Ludwik Oelsner, lekarz na słabości nożne.

Pastyle na wszelkie choroby piersiowe,

Medal złoty 1845. — Medal srebrny 1845.

na uleczenie całkowite chorób piersiowych, jakiemi są: katar, kaszel, dychawiczność, ściśnienie piersi i t. d. niema nic skuteczniejszego i lepszego jak ***Pate Pectorale*** przez aptekarza Georgé w Epinal. Lekarstwo to sprzedaje się we wszystkich miastach w Niemczech, a w ***Poznaniu,*** tylko w Cukierni i fabryce karmelków i czekolady ***A. Szpingiera,*** na przeciw zegaru pocztowego.

Moje słynnie znane **Jupon à ressort (stalowe spódnice) fr. patent. gorsety** i najnowsze **obszycia** poleca w cenie umiarkowanéj ***M. Zadek jun.,*** Nowa ulica 70.

Doniesienie.

Dominium **Żarki,** w Królestwie Polskiém, powiecie Olkuskim, gubernii Radomskiéj, tuż nad koleją żelazną Warszawsko-Wiedeńską, blisko granicy Śląskiéj, ma zamiar 12—13,000 mórg magdeburgskich, roli, boru i pastwiska, wydać w wieczystą dzierżawę pod korzystnemi warunkami. Również jest do puszczenia w wieczystą dzierżawę młyn amerykański z wystarczającą siłą wody, która 120 szefli mąki w 24 godzinach mele, z murowanemi budynkami, nad szosą, w oddaleniu ¼ mili od stacyi na kolei żelaznéj w Myszkowie, ze 65 magdeburgskiemi morgami roli i pastwiska, a to pod warunkami stałemi. Kogoby to obchodzić mogło, niech będzie łaskaw zgłosić się względem bliższych warunków franco do Zarządu dominialnego w Żarkach przez Myszków.

Folwark ***Franowo*** pod Kostrzynem jest z wolnéj ręki do przedania można; się dowiedzieć w Handlu żelaznym w Kostrzynie u Pana ***Koszutskiego.***

Niniejszém mam honor podać do wiadomości, iż w tym roku objęłam na mocy dzierżawnéj ugody

„Hotel Paryski"

wraz z Restauracyą po byłym dzierżawcy tegoż hotelu panu Laurentowskim. Ten urządziwszy stósownie do wygody gości, polecam uniżenie wysokim względom Szanownych Obywateli z zapewnieniem skoréj usługi i dobréj kuchni po umiarkowanéj cenie.

Poznań, dnia 8. Lutego 1858. roku.

Pelagia Śremowicz.

HANDEL PŁÓTNA,
bielizny stołowéj i innéj,
Antoniego Schmidta w Poznaniu

poleca najuprzejmiéj swój zawsze dobrze zaopatrzony liczny skład wszelkich tego rodzaju towarów.

Całkowite wyprawy począwszy od bardzo pojedyńczych aż do najpiękniejszych, robię w krótkim czasie najdokładniéj.

Najlepsze gatunki wszelkich towarów, jako też ***najtańsze, stałe*** ceny, są rękojmią rzetelności pod każdym względem za zasadę przyjętéj.

ZEUSCHNERA pracownia fotografowania i malowania portretów przy Wilhelmowskiéj ulicy Nr. 25. obok Hotelu Bawarskiego, jest otwarta codziennie od godziny 9. do 3.

Najlepszy ***Koax angielski*** po znacznie zniżonych cenach od dziś dnia u ***A. Krzyżanowskiego,*** przy ul. Szyferskiéj Nr. 13.

Karty do grania z fabryki ***v. d. Osten w Stralzundzie*** są do nabycia u ***D. Goldberga,*** przy starym Rynku 83.

Wszelkie gatunki ***włosianych i słomianych*** kapeluszy przyjmuje do prania **M. Michalska,** ur. **Złotnikiewicz,** Wilhelmowska ulica Nr. 8.

Dom, 40' szeroki i 18' głęboki, jest do przedania z wolnéj ręki celem rozebrania. Bliższą wiadomość udziela ***Michaelis Breslauer,*** przy Sapieżyńskiém pod Nr. 4.

W Dominium ***Lubinie*** pod ***Krzywiniem*** na sprzedaż opasne woły. Równie jest tam do wydzierżawienia rybołóstwo.

Dominium ***Jurkowo*** pod Krzywiniem ma 300 kóp trzciny tegorocznéj, na sprzedaż.

Gorsety najdogodniejszego kroju, jako też **rękawiczki lśniące,** za których trwałość ręczę, polecam po cenach najpomierniejszych.

S. Tucholski, Wilhelm. ul. 10.

Czarna Herbata z kwiatem.

Skład mój Herbaty Chińskiéj uzupełniłem wyborowemi gatunkami, zaręczając za najlepszy gatunek i wyborny smak mojéj Herbaty, jestem najmocniéj przekonany, że łaskawa Publiczność i nadal, jak dotąd, zaszczycać mnie raczy swojemi względami.

Poznań. ***J. N. Pietrowski,*** (Hôtel du Nord.)

Świeży płynny Astrachański kawiar wybornego gatunku i **Rossyjski bulion** w tabliczkach co tylko otrzymali **Bracia Andersch.**

POMMADE des CHATELAINES
ou l'Hygiène du moyen âge.

Cette pommade est composée de plantes hygièniques, à base tonique. — Découvertes dans un manuscrit par **CHALMIN**, ce remède infaillible était employé par nos belles Châtelaines du moyen âge pour conserver jusqu'à l'âge le plus avancé leurs cheveux d'une beauté remarquable. — Ce produit active avec vigueur le crue des cheveux, leur donne du brillant, de la souplesse, et les empêche de blanchir en s'en servant journellement.

Composée par **CHALMIN**, parfumeur-chimiste, *à Rouen, r. de l'Hôpital*, 40.

Dépôt à Posen au Magasin de Paris de **Montigny Desfossé** Wilhelmsstrasse 24.

Handel futr po zmarłym moim mężu, prowadzić będę nadal nie tylko taki sam, ale jeszcze zaopatrzony w większe zasoby, którym kierować będzie syn mój kuśnierz Karól Schultz. Upraszam o zaszczycenie mię tém samém zaufaniem, jakiego doznawał mąż mój zmarły, na które zasłużyć sobie i utrwalić ono, będzie usilném staraniem mojém.

Poznań, ulica Nowa Nr. 70.

Wdowa ***Cecylia Schultz.***

Nieżonaty ***Ogrodowy*** lub ***Ogrodowczyk,*** który posiada kompletne wiadomości sadzenia warzyw może uzyskać zaraz miejsce, które wskazać może ***A. Kirszenstein,*** kupiec w Poznaniu.

Pomieszkania na parterze i na pierwszém piętrze, każde po 5 pokojów z przyborem, wraz z stajniami, są do wynajęcia od 1. Kwietnia r. b. przy Młyńskiéj ulicy pod Nr. 5a. Bliższa wiadomość w kramie narożnym pod Nr. 19. Fryderykowskiéj ulicy.

We Wtorek dnia 16. b. m. odbędzie się na sali Bazarowéj bal na korzyść Towarzystwa Dobroczynności Sw. Wincentego, na który zapraszają Gospodarze Balu.

Wczoraj między 6. a 7. god. idąc do Fary, zgubiono pelerynę od salopy szafirową. Kto znajdzie i odda na Butelskiéj ulicy Nr. 11., zostanie wynagrodzony.

Najwyborniejszy **Arac de Goa** wprost z Hamburga sprowadzony, kwartę po 5 i 6 Złp. polecam ***J. N. Pietrowski,*** (Hôtel du Nord.)

Najpierwszy i najpiękniejszy
Amerykański i Węgierski smolec
bardzo dobry do pieczenia pączków, podają
Krug i Fabricius,
ul. Wrocł. Nr. 11.

Kurs giełdy berlińskiéj.

Dnia 12 Lutego 1858	Stopa pCt.	Na pr. kurant papierami.	Na pr. kurant gotowizna.
Pożyczka rządowa dobrowolna	4½	101	—
dito z roku 1850. . . .	4½	—	101
dito z roku 1852. . . .	4½	—	101
dito z roku 1853. . . .	4	—	94¾
dito z roku 1854. . . .	4½	—	101
Obligi długu skarbowego	3½	—	84
dito premiów handlu morskiego . .	—	—	—
dito Marchii Elektoralnéj i Nowéj	3½	—	81
dito miasta Berlina	4½	—	100½
dito dito	3½	—	82¼
Listy zastawne Marchii Elekt. i Nowéj	3½	—	86
dito Prus Wschodnich. . .	3½	84¼	—
dito Pomorskie	3½	—	85½
dito W. X. Poznańskiego .	4	—	—
dito W. X. Pozn. (nowe) .	3½	—	85¼
dito Szląskie	3½	—	—
dito Prus zachodnich. . . .	3½	—	84
Bilety rentowe Poznańskie	4	—	91⅞
Louisdory	—	—	109⅛
Akcye kolei żelazn. Starogr. Poznańsk.	3½	95	—